

D I E N O S Z I N I O S
1945 m. lapkričio m. 7 d.

KINIJOJ PILIETINIS KARAS GALI DAR ISSIPLĖSTI. Sveicarijos radijas praneša, kad Kinijoje karys su komunistais eina toliau. Komunistų kariuomenė sprogdina užtvankas ir užtvindo istisus žemes plotus. Komunistų kariuomenė visiskai sunaikino 400 kilometrų geležinkelio. Amerikos radio komentatorius pažymi, kad tas faktas, kad Čangkaisekas pasiūle paliaubas, rodo, kad Čangkaisekas jaučiasi esąs silpnėjęs už komunistus. Kartu vyksta ir derybos tarp Čangkaiseko ir komunistų vadų. Iš komunistų vyriausiojo stabo pareiškama, kad, jeigu susitarti nepavyks, pilietinis karas pilnų tempų eis ir toliau, komunistai yra visiskai pasirengę tolimesniam pilietinio karo vedimui.

DEBATAI DEL VOKIECIŲ ISGABĖJIMO. Pirmadienį anglų Žemumosiuose Rumuose įvyko debatai dėl vokiečių išgabėjimo i Vokietijos vakarines sritis. Londone buvo gauta žinia, kad Sovietų organai pareikalavo iš visu vokiečių, kurie yra kile iš anglų ir amerikiečių okupavimu sričių, per keletą dienų pasirengti išvykti atgal. Esm tuo būdu butu i anglų sriti atgabenta apie 4 milijonai vokiečių. Užs. reik. min. pavaduotojas, vyriausybės vardu atsakė, kad Anglijos vyriausybė yra sutikusi ir pasirengusi priimti i anglų sriti 1½ milijono žmonių. Vyriausybės sluoksniuose pareiškama, kad daug vėliau gali but atgabenta dar 2 milijonai vokiečių. Berlyno radijas dementavo tas žinias, suversdamas kalte vertėjams. Esm tas isakymas liete tik sveitimsalius is vakarinių sričių, bet ne vokiečius. Žinomas radio kalbėtojas, darbiečių atstovas Zen. Rumuose Kossmann'as debatu metu pareiske, kad vokiečių persikeldinejimas i vakarines sritis chaosa Europoj didina, bet dažnai vyksta ir savanorisku principu. Si chaotinė padėtis atsirado dėl trijų priežasčių: 1) kad Anglija ir Amerika sutiko perkelti Lenkijos vakarines sienas toliau i vakarus ir jas pripazino, 2) baime ir juntamas nesaugumas nuo atbėmines bombos, ir 3) placiai issiplatinusi žinia rytu Europos tautose, kad vakariniai sąjungininkai ruošiasi ir turi puolamųjų planų prieš bolševizmą.

VOKIETIJOJ LABAI PLINTA LYTIES LIKOS. Vokietijoje sifilis yra 20 kartų labiau isplitęs siuo metu, negu 1938 metais ir vis dar plečiasi. Okupaciniai organai dave griežtes isakymus atitinkamoms istaigoms, kad butu užkirstas kelias tolimesniam lyties ligų plitimui.

GRAIKIJA REIKIA NAUJAS REPARACIJAS. Graikijos finansų ministras pareiske, kad Graikija reiki ir is Bulgarijos 100 milijonų svarų. Tai esą tikrieji nuostoliai. 325 milijonai darbo jėgos, ukio sugriovimo ir kitu, kurie bus vėliau aplycinoti.

NAUJAS GREICIO REKORDAS. Maskvos radijas praneša, kad Anglijoje lėktuvu Meteor pastatytas naujas pasaulinis greicio rekordas - 960 klm. i valanda.

ATSISTATYDINO ČEKOSLOVAKIJOS VYRIAUSYBĖ. Vakare atsistatydino Čekoslovakijos vyriausybė. Kabineta sudarė tas pats min. pirm. Pierlinger. Kabineto sudėtis ta pati, pakeistas tik teisingumo ministras.

NAUJAS NEWYORKO BURMISTRAS. Naujuoju Newyorko burmistru isrinktas demokratas. Jis pradės eiti pareigas gruodžio mėn.

HALIFAX PAS BYRNES. Vakare Britu pasiuntinys Vasingtone Halifax turejo pasikalbėjimą su užs. reik. min. Byrnes. Buvo tariamasi atomines bombos kontrole ir Atlee keliones reikalais.

PATARIAMOSIOS TARYBOS JAPONIJOJ POSEDIS. Vakare Vasingtone įvyko Patariamųjų Tarybų Japonijai posėdis. Posėdyje sov. S-ga nedalyvavo. Nors prez. Trumanas ir buvo pareiskęs, kad sov. S-ga tuojau prisidės prie Pat. Tarybų Japonijai, bet Amerikos radijas praneša, kad pasitarimai sia linkme vel istrige.

VAKAR KALBEJO MOLOTOVAS. Vakare Maskvoj spalio revoliucijos sventes isvakarese kalbėjo Molotovas. Jis perzvelgė karo Europoj eiga ir teigiamai iverstino sąjungininku issikelimą Normandijoje. Jis pareiske, kad Vokietijos sužlugdymas reiskia fasizmo galą Europoj. Sov. S-ga turinti buti budri ir pasirengusi, kolei visi fasizmo likučiai pasaulyje dar neisnaikinti. Apie Japonijos kontrole Molotovas pareiske, kad Japonijai turetu buti sudaryta kontrolinė taryba Vokietijos pavyzdžiu, bet ne Patariamoji Kontrolinė Taryba. Tas dar nera įvykę, bet, Molotovo nuomone, Kontrolinės Tarybos isteigimas Japonijai prisidetu prie taikos islaikymo ir atimtu galutinai galimybe is Japonijos bet kokiai ateities agresijai. Toliau Molotovas reikalavo nubraižyti visus karo nusikaltėlius ir sumokėti visas reikalaujamas reparacijas sov. S-gai. Molotovas pareiske, kad sov. S-ga artimiausiu laiku taip pat jau naudos atomine energija. Atomines bombos paslaptis turetu buti atidengta visam pasauliui, o ne laikoma vienos kurios valstybės monopolium. Noras pirmauti pasaulyje ir jam vadovauti atomines bombos pagelba ar panasia priemone yra

tas pats, kas ir noras užgrobti pasaulį. Sovietų Sąjunga prisideda prie taikos islaikymo ir stengiasi kuo glaudžiau bendradarbiauti su Anglija ir Amerika.

- 2 -

Paklausimas Žem. Rūmuose.

Vakar Žem. Rūmuose vienas atstovas paklausė vyriausybę, ar jis nemananti pasikviesti Stalino į Angliją vizitui. Vyriausybės atstovas pareiškė, kad savaime aišku, kad vyriausybei būtų labai malonu matyti Staliną Anglijoje, bet ši reikalą paprašė palikti vyriausybei,

Atlee rytoj išvyksta.

Anglijos min. pirm. rytoj išvyksta į Vašingtoną tartis su Amerikos prezidentu ir Kanados ministru pirmininku atominės bombos ir kitais reikalais.

Vakar Maskva šventė spalio revoliucijos šventę.

Vakar Maskvoj buvo švenčiama 28 spalio revoliucijos diena. Įvyko milžiniški Raud. Armijos ir kitų parada. Prie Lenino mauzoliejiaus stovėjo ne Stalinas, bet Molotovas ir priiminėjo parada. Stalinas šventėje nedalyvavo. Po parado vakare buvo surengtas priėmimas taip pat pas Molotovą.

Siūloma revizuoti Montreux sutartį.

Vakar Amerikos užs. reik. ministras Byrnes pareiškė, kad jis įteikė Turkijai pagal Potsdamo susitarimą su Anglija ir Sov. Sąjunga pasiūlymą Montreux sutarties revizijai. Siūloma pakeisti ~~pakeisti~~ taip:

- 1/ praleisti visų valstybių prekybos laivus pro Dardanelus,
- 2/ visų Juodosios jūros valstybių karo laivai taip pat turi būti praleidžiami pro Dardanelus,
- 3/ kitų valstybių gali būti praleidžiami tik maži karo laivai arba ir dideli, bet tik su sutikimu Juodosios jūros valstybių arba Jungtinių Tautų Org-jos saugumo tarybos,
- 4/ Visos tos teisės, kurios Montreux sutartimi numatytos Tautų Sąjungai, pereina Jungtinių Tautų Org-jos Saugumo Tarybai.

Amerika atitraukia kariuomenę iš Š.Kinijos.

Amerikos radijas praneša, kad Amerikos kariuomenė, kuri buvo į Š.Kiniją nusiųsta padėti nuginkluoti japonų armiją, atitraukiama atgal.

Churchill'io kalba.

Vakar anglių Žem. Rūmuose pradėti debatai užsienių politikos klausimu. Debatus pradėjo opozijos vadas Winston'as Churchillis. Jis pareiškė, kad būsimoji Atlee kelionė į Ameriką esanti begalinės svarbos. Šie debatai skirti santikiams su Anglijos didžiuoju sąjungininku Amerika, bet jis negalys nepaminti ir antrojo didžiojo sąjungininko Sov. Sąjungos. Jis jaučias pareigą visos Britų tautos vardu išreikšti tą dėkingumo jausmą Sovietų Sąjungos tautoms ir narsiajai Raud. Armijai, kuris yra britų širdyse. D. Britanijai ir jam asmeniškai esą ypač džiaugsminga, džiugu ir malonu, kad tas didysis vyras Stalinas ir toliau vadovauja stipria ranka Sov. Sąjungai. Yra ir didelių skirtumų tarp abiejų tautų tiek politinėje, tiek socialinėje ir net moralinėje srityse, bet vienybė turi būti išlaikyta. Britų tautos nepritartų ir neremtų jokios antisovietiškos politikos. Pati D. Britanija negali vesti ir neves jokios antisovietiškos politikos ir nepridės ~~ir jokią~~ prie jokio antisovietinio bloko. Dabartinė pasaulinė padėtis teikia žymiai mažiau vilties, kaip po pirmojo pasaulinio karo 1918 m. ar po Versalio sutarties. Anuo metu visi turėjo viltį, kad karo bus ilgam išvengta, dabar nėra vilties, kad mes ar mūsų vaikai išvengtų karo. Prezidento Trumano kalba yra puikus dokumentas. Jeigu J.A.V. Prezidentas tokią kalbą būtų pasakęs tarp 1919 ir 1939 metų, būtų antrojo pasaulinio karo nebuvę, nes jokia pasaulio valstybė nebūtų rizikavusi pradėti ginklavimąsi, o jau nekalbant apie karo pradėjimą, turėdama prieš akis šitoki Amerikos nusistatymą. Anglija privalo Amerikai pasakyti, kad ji yra visiškai Amerikos pusėje, ir kad Amerika yra žymiai stipresnė, nes Anglija prideda savo jėgą prie Amerikos jėgos. Atominės bombos paslapties išduoti negalime, nes D. Britanijos ir Amerikos yra susitarta atominės bombos paslapties neišduoti kitai nesutinkant. Atominės bombos paslaptis iš viso